

ואף שלא בשעת הוצאת זבלים, התירו לו על מנת לפנותו מיד, ואם הזיק – לרבי יהודה פטור (תוס' בפירוש האחד). ויש סוברים שאף לרבי יהודה חייב, ורק כשנתנו לו רשות לזמן מרובה פטר רבי יהודה מן התקנה (ערמב"ן וחדושי הר"ן).

ויש סוברים שאסור להוציא זבל כלל שלא בשעת הוצאת זבלים (ערמב"ן ור"ן בדעת רש"י). וכן נראה במאירי שפירש שמשנתנו חולקת עם הברייתא וסוברת שאין התר להוציא לשלשים יום. אך יתכן לומר שאין כאן מחלוקת והמשנה מדברת במוציא על מנת לזבל, ובוה צריך לפנות לאלתר, ואילו הברייתא במוציא כדי לשופו. וע' גם בתורי"ד).

אין שורים טיט ברשות הרבים ואין לובנים לבנים, אבל גובלים טיט (לתת מיד בבנין (רש"י). וי"ל אפילו בימות החמה מותר. כן צדד הרמ"ך), ולא לבנים.

הבונה ברשות הרבים, המביא אבנים מביא והבונה בונה – (מקבל מיד המביא ובונה מיד). ואם הזיק – משלם מה שהזיק. רשב"ג אומר: אף מתקן הוא את מלאכתו לפני שלשים יום. ומבואר בגמרא (כפרש"י ועוד) שלדבריו אם הזיק כל שלשים יום פטור מלשלם (כשיטת רבי יהודה הנ"ל). ואמרו שכן סובר גם רבי שמעון).

הלכה כחכמים שאעפ"י שברשות, אם הזיק – משלם (רמב"ם נזקי ממון יג, מאירי).

ב. שנו חכמים: החצב שמסר לסתת – הסתת חייב. הסתת שמסר לחמר – החמר חייב. החמר שמסר לכתף – הכתף חייב. הכתף שמסר לבנאי – הבנאי חייב. הבנאי שמסר לאדריכל (= אבי האומנין, המדקדק בהנחת האבן לצדדה על מושבה בשוה) – אדריכל חייב. ואם הניח אבן על הדימוס (= השורה) והזיקה (לאחר זמן) – כולם חייבים לשלם. והעמידו בקבלנות (שעל כולם מוטל שתהא מיושבת יפה וקיבלו אחריות הנוק יחד), אבל בשכירות – האחרון חייב.

א. אם נפלה כשעדיין מתעסק בה – הוא לבדו חייב (מאירי).

ב. נראה מדברי הראב"ד (ע' שיטמ"ק ומאירי) שאין כולם חייבים בקבלנות אלא כשכולם עזרוהו בהעלאת האבן, שמתוך שהיא כבדה כולם באים לסייע, ואעפ"כ כשכל אחד שכיר למלאכתו אלא שעזרוהו בהם – אינו חייב אלא האחרון.

## דפים קיח – קיט

רפו. ירק שבין שתי גנות של שני אנשים זו למעלה מזו – למי הוא שייך?

ירק הגדל בין שתי גנות זו למעלה מזו (בזקיפת הקרקע); עיקרו של הירק, מה שבתוך האדמה – שייך לבעל השטח העליון שהרי הוא בתוך אדמתו.

גם השרשים שלמטה מתפיסת ידו של העליון שייכים לו לדברי הכל (עפ"י רמ"ך).

נופו של הירק – מחלוקת תנאים; לדברי רבי מאיר: הנוף של העליון, שמשם ירק זה חי ו'שדי נופו בתר עיקרו'. ולדברי רבי יהודה: של תחתון [שאינו סובר 'שדי נופו...'], הלכך הגדל בשל זה לזה ובשל זה לזה, השרשים שבאדמה של העליון והנוף שבאוויר של התחתון. וכן דעתו לענין מקח וממכר ואיסור ערלה שאין הנוף הולך אחר העיקר].

רבי שמעון אמר: כל מקום שהעליון יכול לפשוט ידיו וליטול, ללא שיאנס עצמו לפשוט ידו יותר מדאי (דבי רבי ינאי) – הרי הוא שלו, והשאר – לתחתון. וכן אמר אפרים ספרא בשם ריש לקיש: הלכה כרבי שמעון.

מגיע העליון לנופו ואין מגיע לעיקרו, או להפך – תיקו.

א. פסק הרמב"ם שמספק לא יטול ואם נטל – לא יחזיר. והראב"ד פסק יחלוקו. וכן הוא בטור חו"מ.

ב. בתוך ג' טפחים הסמוכים לתחתון, אפילו אם יכול העליון להגיע לשם – של התחתון (ראב"ד ועוד).

ג. יש גורסין דעה רביעית – ר' יוסי, שיחלקו בשוה. וי"א שרבי יוסי סובר כרבי מאיר.

הרחמן הוא יזכנו להתחיל ולסיים מסכתות וספרים אחרים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות